

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPSIST
Koordineret med:
Sagsnr.: 2013378
Dok. nr.: 1432483
Dato: 20-10-2020

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[Sundheds- og Ældreudvalget, Folketinget, tirsdag d. 20. okt. kl. 14.00 – 15.00]

Besvarelse af samråd A+L om fødeafdelinger og neonatalafsnit

Samrådsspørgsmål A: Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at alle børn får faglig kompetent behandling og forældrene en tryk oplevelse på alle landets fødeafdelinger – og neonatalafsnit – således at sager, som dem vi har set på Odense Universitetshospital og beskrevet i artiklen ”Skarp kritik af sygehusafdeling med for tidligt fødte: ’Jeg havde bare lyst til at skrike højt’ fra DR.dk den 17.september 2020 ikke gentager sig andre steder?

https://www.dr.dk/nyheder/regionale/fyn/skarp-kritik-af-sygehusafdeling-med-tidligt-foedte-jeg-havde-bare-lyst-til?cid=newsletter_nb_dr-p4fyn_20200917152839

Samrådsspørgsmål L: Hvad kan ministeren oplyse om regeringens nye prioriteringer i det af regeringen fremlagte forslag til finanslov for 2021 fsva. fødeafdelinger og svangreomsorg - og hvordan manglende prioritering står i kontrast til socialdemokraternes valgløfter på området?

***

Tak for spørgsmålene, som jeg i det følgende vil besvare samlet.

Jeg tror, at vi alle sammen kan blive enige om, at det skal være trygt og sikkert at føde på de danske fødeafdelinger. Og der er i høj grad brug for at sætte fokus på forhold for gravide og fødende. Derfor prioriterer regeringen også fødselsområdet højt. Det vender jeg tilbage til.

Først vil jeg knytte et par kommentarer til den konkrete afdeling og den tilsynssag, der nævnes i artiklen, som samrådsspørgsmål A henviser til.

Neonatalafdeling H 56 på Odense Universitetshospital er et særligt afsnit, hvor børn, der har brug for akut behandling efter fødsel, indlægges, ofte sammen med deres mor og far. Det kan være for tidligt fødte børn, men det kan også være børn, der indlægges akut af andre årsager.

En neonatalafdelings fornemmeste opgave er at sikre alle nyfødte og deres forældre den bedst mulige start som ny familie. På trods af deres akutte indlæggelse og de følelser, der kan følge med en sådan, skal familierne føle sig trygge ved den behandling, de får. Det stiller store krav til de ansatte.

Mit ministerium har fra Beskæftigelsesministeriet indhentet oplysninger om det tilsyn, Arbejdstilsynet har gennemført på neonatalafdelingen på Odense Universitetshospital. Arbejdstilsynet har besøgt afdelingen 4 gange i sommer - den 2. juni, den 17. juni, den 19. juni og den 25. juni 2020. Tilsynsbesøget skete efter normal procedure for tilsyn med det psykiske arbejdsmiljø.

Arbejdstilsynet gav efter besøget afdelingen to påbud. Afdelingen skal 1) træffe nødvendige foranstaltninger vedrørende *psykisk førstehjælp* ved risiko for traumatiske hændelser og 2) sikre, at *høje følelsesmæssige krav* i arbejdet ikke forringer de ansattes sikkerhed og sundhed.

Påbuddet om psykisk førstehjælp skal efterkommes senest den 15. december 2020. Og afdelingen skal give Arbejdstilsynet besked om, hvordan påbuddet er efterkommet, den 22. december i år.

Påbuddet om, at høje følelsesmæssige krav i arbejdet ikke forringer de ansattes sikkerhed og sundhed, skal efterkommes senest den 1. juni 2021. Og afdelingen skal give besked til Arbejdstilsynet om, hvordan påbuddet er efterkommet, den 8. juni 2021.

Til brug for samrådet har ministeriet desuden via Region Syddanmark indhentet en udtalelse fra Odense Universitetshospital (OUH) om, hvordan sygehuset følger op på sagen. OUH har oplyst, at der er ledelsesmæssig opmærksomhed på forbedring af arbejdsmiljøet, og at der er sat en række initiativer i gang i afdelingen:

- Der er blandt andet udarbejdet en ny retningslinje, som skal sikre et mere systematisk opfølgning ovenpå psykisk belastende hændelser som dødsfald eller svære patientforløb.
- Der vil blive arbejdet mere systematisk med oplæring, uddannelse og kompetenceudvikling af såvel nye som erfarne medarbejdere.
- Der skal være fokus på vagtplanlægning og skemalægning af pauser. Det vil blive kortlagt, om nogle arbejdsopgaver kan flyttes til andre medarbejdergrupper, og om samarbejdet internt i afdelingen i pressede situationer kan styrkes.
- Der bliver en tættere kontakt mellem ledelsen og den enkelte medarbejder og større opmærksomhed fra ledelsen på den enkelte medarbejder og evt. problemstillinger i hverdagen.
- Der samarbejdes desuden med en organisationspsykolog om systematisk kommunikationen i afdelingen.

Initiativer som skal forebygge, at en lignende situation opstår på afdelingen igen.

Jeg kan også oplyse, at Styrelsen for Patientsikkerhed har oprettet en såkaldt oplysningssag om forholdene på Neonatalafsnittet på OUH. Når styrelsen får informationer, som stiller spørgsmålstejn ved patientsikkerheden et sted i sundhedsvæsenet, starter styrelsen en oplysningssag. Hvis forespørgslen så giver anledning til bekymring for patientsikkerheden, indledes en tilsynssag. For at undersøge sagen bedst muligt kan styrelsen blandt andet bede om en udtalelse, journalmateriale eller en redegørelse, inden der træffes en afgørelse.

Styrelsen har således anmodet Odense Universitetshospital om en udtalelse om de forhold i Arbejdstilsynets rapport, som kan have betydning for patientsikkerheden.

Styrelsen undersøger, hvorledes nyansatte introduceres og oplæres i deres arbejdsopgaver og i afdelingens instrukser, hvordan akutberedskabet er organiseret på afsnittet, og hvordan det sikres, at rette faglige kompetencer er til rådighed i alle vagtlag.

Styrelsen for Patientsikkerhed modtog svar fra Odense Universitetshospital den 7. oktober 2020.

Styrelsen har fundet behov for uddybning af svaret og har desuden bedt Odense Universitetshospital om at indsende en handleplan for, hvorledes nyansatte introduceres og oplæres i deres arbejdsopgaver og i afdelingens instrukser.

Odense Universitetshospital skal besvare styrelsens uddybende spørgsmål og indsende en handleplan den 23. oktober 2020. [14-dages frist til besvarelse]

Styrelsen vil herefter vurdere, om det indkomne svar giver anledning til et reaktivt tilsyn eller andre tilsynsmæssige tiltag.

Der er således både hos ledelsen på Odense Universitetshospital, Arbejdstilsynet og Styrelsen for Patientsikkerhed stort fokus på forholdene på neonatalafsnittet. Og de følger op på sagen.

[Behandling på landets fødeafdelinger – flere midler og 1000 sygeplejersker]

I det følgende vil jeg redegøre for regeringens prioritering af sundhedsvæsenet, herunder fødselsområdet.

Danmark er generelt et af de lande i verden, hvor det er sikrest for kvinder at føde - vurderet på faktorer som mødre- og spædbarnsdødelighed - men også på komplikationer og indgreb under fødslen.

Hvert år fødes ca. 60.000 børn i Danmark. De fleste af dem kommer til verden på en tryk fødestue med hjælp fra en dygtig og nærværende jordemoder. Men nogen oplever at føde på en afdeling med travlhed, hvilket kan opleves som utrygt.

Det er selvfølgelig ikke tilfredsstillende, og jeg vil gerne understrege, at det er vigtigt for regeringen, at *alle* nybagte mødre og deres nyfødte børn kan få en tryk og god start. Regeringen har derfor som prioritet at forbedre vilkårene for de fødende.

Regeringen har, siden den tiltrådte, haft fokus på at sikre sundhedsvæsenet et solidt økonomisk fundament at stå på og ressourcer til mere personale. For der løbes stærkt – og også for stærkt - flere steder i vores sundhedsvæsen.

Med finansloven for 2020 prioriterede regeringen 1,1 mia. kr. til sundheds- og ældreområdet i 2020 og 1,4 mia. kr. i 2021. En del af disse midler - 300 mio. kr. i 2020 og 600 mio. kr. fra 2021- skal gå til at ansætte 1.000 flere sygeplejersker på de offentlige sygehuse. 1.000 sygeplejersker som kan være med til at sikre god behandling og trygge rammer på landets sygehuse – også på fødeafdelingerne.

Disse midler ligger i forlængelse af økonomiaftalerne for 2020, som løftede regionernes økonomi med ca. 1,5 mia. kr. og kommunernes med 1,7 mia. kr. i forhold til 2019. Og i økonomiaftalen med regionerne for 2021 løftes sundhedsområdet med yderligere godt 1,3 mia. kr. i forhold til 2020, og i økonomiaftalen med KL løftes kommunernes økonomi for 2021 med 1,5 mia. kr. i forhold til 2020.

Det er markante løft, som lægger en solid bund under velfærden.

Med Finanslovsforslaget for 2021 har regeringen desuden lagt op til at prioritere yderligere over 300 mio. kr. i 2021 til indsatser i sundhedsvæsenet.

Men økonomi gør det ikke alene. En god fødselsoplevelse kræver også en høj faglig kvalitet og stærkt tværfagligt samarbejde.

[Sundhedsstyrelsens anbefalinger]

Sundhedsstyrelsen er aktuelt i gang med at udarbejde ”Anbefalinger til organiseringen af fødeområdet”.

Og Sundhedsstyrelsen er ved at revidere ”Anbefalingerne for svangreomsorgen”.

Endelig har Sundhedsstyrelsen for nylig offentliggjort nye anbefalinger for organiseringen af den akutte sundhedsindsats, som også omhandler akutindsats i forhold til kvinder i fødsel.

[Sundhedsreform]

Det vil være en prioritet i regeringens aftale om en sundhedsreform, at kvaliteten og forebyggelsen i sundhedsvæsenet styrkes. Og at forholdene for patienter, herunder vilkårene for fødende, forbedres.

Det fremgår af det politiske forståelsespapir mellem Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten, ”Retfærdig retning for Danmark” - og det agter regeringen naturligvis at holde fast i.

Derudover fremgår det af Socialdemokratiets sundhedsudspil ”Tid til omsorg – mennesket før systemet”, at vi vil ”have, at alle nybagte mødre kan blive på sygehuset eller et barselshotel, til de er parate til at komme hjem”. Derfor foreslår vi, at ”nybagte mødre skal have ret til at blive på sygehuset eller et barselshotel i to dage” og vi ”vil drøfte den konkrete udmøntning med regionerne”. Også det agter regeringen naturligvis at holde fast i.

Regeringen har meldt ud, at vi vil sætte gang i en åben og inddragende proces om forbedringer i sundhedsvæsenet. Og næste år vil vi forhandle med folketingets partier om en bred aftale om en sundhedsreform.

[Afrunding]

Så for at runde af: Jeg anerkender fuldt ud den utryghed og alvorlige situation, som familien i artiklen fra DR.dk giver udtryk for. Men hæfter mig samtidig ved, at regionen har taget en række konkrete tiltag for at rette op på forholdene i den konkrete situation beskrevet i artiklen. Arbejdstilsynet følger op på, om de påbud, der er givet, efterkommes. Og Styrelsen for Patientsikkerhed følger op på, om der er forhold i Arbejdstilsynets rapport, der har betydning for patientsikkerheden.

Men der er behov for generelt at have fokus på forholdene for de fødende. Og med de midler, regeringen har tilført sundhedsområdet, og de faglige anbefalinger, der er kommet og er på vej fra Sundhedsstyrelsen, mener jeg, at der er et solidt fundament for det videre arbejde med at forbedre vilkår for gravide, fødende, nybagte mødre og deres nyfødte, så familierne sammen kan få en tryk og god start på livet.

Tak for ordet.